

Az élet bora

¹A harmadik napon menyegző volt a galileai Kánában. Ott volt Jézus anyja. ²Meghívták Jézust és tanítványait is a menyegzőre. ³Amikor elfogyott a bor, Jézus anyja így szólt hozzá: "Nincs boruk." ⁴Mire Jézus azt mondta: "Vajon énram tartozik ez, vagy terád, asszony? Nem jött még el az én óráim." ⁵Anyja így szólt a szolgálkhoz: "Bármit mond nektek, tegyétek meg." ⁶Volt ott hat kőveder a zsidók tisztálkodási rendje szerint, amelyekbe egyenként két vagy három métréta fért. ⁷Jézus így szólt hozzájuk: "Töltsétek meg a vedreket vízzel." És megtöltötték színültig. ⁸Aztán így szólt hozzájuk: "Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak." Ők vittek. ⁹Amikor a násznagy megízlelte a vizet, amely borrá lett, mivel nem tudta, honnan van, csak a szolgálk tudták, akik a vizet merítették, odahívta a vőlegényt, ¹⁰és így szólt hozzá: "Minden ember a jó bort adja fel először, és amikor megittasodtak, akkor a silányabbat: te pedig ekkorra tartogattad a jó bort." ¹¹Ezt tette Jézus első jelként a galileai Kánában, így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne.

Találkozások Jézussal. Igehirdetési sorozat. Cél, hogy mi is találkozzunk Jézussal, és történjen valami az életünkben a találkozás által.

Ebben a mai igében is ez van megírva: találkozások történtek Jézussal és a végeredmény: tanítványai hittek benne.

1. Mária és Jézus
2. Szolgálak és Jézus
3. Násznagy és Jézus

Mielőtt a találkozásokra térünk, nézzük meg az egész történet hátterét!

A korabeli menyegző kultúrája.

Galilea szegény vidékein a lakodalom mégis 7 napig tartott. Vajon miért?

Az élet teljessége és boldogságának vágyát fejezte ki az adott kultúrában. A gondtalanság és a bőség metaforája a menyegző, ahogy a magyar szó is bizonyítja. A menyegző megjeleníti a mennyországot számunkra. Régen az igei forma úgy használta: menyezni. Úgy látszik nem csak 2000 évvel ezelőtt abban a kultúrában, de még helyenként ma is megtalálható ugyanez a jelentés a mi kultúránkban is. A menyegző más, mint egy szürke hétköznap. A menyegző a mennyei öröm előképe.

A bor fontos szerepet játszik a lakodalomban. A bor megvidámítja az ember szívét (Zsolt 104,15). Az ókorban a bort az istenek ajándékának tekintették, amely örömet ad az embernek. Ezért mondják az ószövetségi próféták, hogy a messiási korban úgy fognak örülni az emberek, mintha bort ittak volna (Zak 10,7). A görögök azt tartották, hogy a bor fokozza az életerőt, mert az élet titka rejtőzik benne. A bor nem egy ital a sok közül, hanem az örömital. Enélkül nem lakodalom a lakodalom. Bor nélkül az esküvő egyszerű társadalmi, jogi esemény lenne.

Így érthető, hogy a kánai lakodalomban igazi tragédiát jelent, hogy fogytán a bor. És ezzel tulajdonképpen azt mondja, hogy vége az ünnepnek: nem sikerült, oda az örömnünnep. Az egyszerű emberek körében fokozott csalódást okoz, ha ritka ünnepi alkalom elromlik valami miatt.

Emlékszem egyszer gyermekkoromban a környező falvakban szájra kapott egy pletyka szerű hír, miszerint az egyik faluban egy lakodalmon az emberek háttal ültek az asztalnak, Sokan és sokáig beszéltek erről akkor, micsoda szégyen, hogy elfogy az ital, vagy akár az étel a menyegzőn. Nos, ez Jézus idejében még fokozottabban volt jelen. Micsoda szégyen – mikor kiderült, hogy rosszul kalkuláltak, félrementek a számítások, nem úgy alakultak a dolgok, ahogy tervezték, fogytán a bor.

Nézzük meg tehát ezeket a találkozásokat, amelyek itt Kánában történnek!

1. Mária.

Miért beszélünk találkozásról? Mert Jézus ekkor már nem tartózkodott otthon. Mondjuk így, újra találkozik Máriával, az anyjával. Egészen pontosan Mária megy oda hozzá.

Nincs boruk!

Mária a párral együtt érez, és ez viszi őt Jézushoz. Mit várt Jézustól? Nem tudjuk. De jelzi, hogy baj van. MA így mondanánk: közbenjár ezért a szerencsétlen párért. Viseli terheiket. Megoldást keres a problémájukra.

De a találkozás mégsem látszik olyan szerencsésnek. Jézus mintha elutasító lenne. Mária empátiájával szemben azt látjuk, hogy Jézus mintha nem kívánná felvállalni ennek a bajba jutott házaspárnak a problémáját. Vajon énám tartozik? – mondja, ami elég rideg válasz.

Nem jött még el az én órám, mondja utána, ami talán magyarázatot adhat mindarra, ami történt és történni fog. Isten csodájának, jelenlétének mindig meghatározott ideje van. Azt emberileg nem lehet siettetni, nem lehet befolyásolni. Ennek a találkozásnak látszólag tehát mintha nem lenne különösebb eredménye, de a végeredmény felől nézve Mária úgy ment oda Jézushoz, mint aki tudta, hogy neki van hatalma akkor is cselekedni, amikor fogtán van az öröm és a szégyen az ajtó előtt toporog.

Testvérek! A közbenjárás szolgálat. Hányan gyakoroljuk ezt, hogy bajba jutott embereket, tönkremenő életeteket viszünk oda Jézus elé? Kitartóan imádkozva, még ha válasz nélkül is maradunk, vagy éppen nem biztató válaszokat kapva, de az Úr mindenható erejében és szeretetében bízva, remélve a csodát, könnyörgünk valakiért folyamatosan. A közbenjárás szolgálat. A közbenjárás is találkozás Jézussal. Gyakoroljuk ezt mi is.

2.

A második találkozás ebben a történetben a szolgák találkozása Jézussal. Mária felhívja a figyelmüket, hogy bármit mond, tegyétek meg.

Azaz ezek a szolgák már tanítva lettek arra, hogy ha Jézus szól, akkor csak egyetlen válasz létezik: az engedelmesség. S mivel ezt megcselekedték, így aztán a találkozás beszámolója rövidre is lett fogva. A szolgák ugyan akadékoskodhattak volna, hogy Jézus nekik nem parancsol, van jobb dolguk is a menyegző forgatagában, mint most kb. 420 liter vizet hordani ezekbe a kövedrekbe. De nem mondanak ellen, hanem teszik azt, amit ez a furcsa vendég számukra parancsol. Hordják a vizet.

S még akkor sem mondanak ellen, amikor Jézus azt mondja nekik, hogy vigyenek a betöltött vízből a násznagynak. Ekkor talán nyugodtan mondhatták volna, hogy miért vinnének vizet neki, de még ekkor is hallgatnak rá, s emlékeznek arra, amit Mária mondott nekik: Bármit mond nektek, tegyétek meg.

Az engedelmesség a legjobb válasz a Jézussal való találkozás esetén. Ennek a válasznak mindig megvan a maga gyümölcse. Ezt látjuk itt ebben a történetben is.

3.

Jézus ugyan nem találkozik a násznaggyal és a vőlegénnyel a leírások szerint, de közvetve mégis, hiszen ízlelik a bort, Jézus csodatettét a szájukban érzik, s a megdöbbenésük mindent kifejez. Itt valami nem úgy történik, ahogyan egyébként szokott. Itt valami furcsaság van jelen.

A násznagy szava: Minden ember a jó bort adja fel először, és amikor megittasodtak, akkor a silányabbat: te pedig ekkorra tartogattad a jó bort.

Nem így történik körülöttünk a világ. Ott mindig előbb jön a jó bor, aztán pedig a lőre. De itt megfordul a rend és a végére érkezik a jó bor. A megdöbbenés, a meglepedettség, megnyugvás és az öröm hangja szólal meg a násznagy ajkán, és hasonló érzések lehettek a vőlegény szívében, aki megszabadult az óriási szégyentől. Jézussal találkoztak ők, még ha nem is tudták pontosan mi történt, de tudták, hogy valami történt, mert pár perce még mindenki hófehér volt a félelemtől, most pedig mindenki megkönnyebbülve örvendez, mert Jézus cselekedett.

Kedves Testvérek! Fordítsuk le ezt a történetet a mi életünkre!

Nézzük kicsit szimbolikusan a jelenlévő eseményeket, mert bizony sok itt a jelkép és azoknak a jelentései fontosak.

A bor az öröm bora, az öröm itala. Nem egyszerűen alkohol, amely feledteti pillanatnyilag a gondokat, hanem az élet örömeinek szimbóluma ebben a történetben. Amikor az fogytán van, akkor érzi az ember igazán át, hogy érdemes egyáltalán még élni valamiért? Amikor az élet öröme, az élet forrása, szinte már maga az életkedv is kezd kiapadni, akkor félelem fogja el az embert, hogy vajon mi lesz most így. Hiszen a legfőbb cél mindig is a boldogság, de ha nincs már semmi, ami boldoggá tehetne, akkor miért élek egyáltalán.

Mária együtt érez ezzel az ifjú párral, ezért tudja hol a forrás és oda is megy Jézushoz. S nem kér semmit, csak elmondja a helyzetet: Fogytán a boruk. Erre buzdít minket is az ige, hogy vigyük az embereket Jézus elé, akin látjuk, hogy fogy az élet forrása, apad az öröm, eltűnik a boldogság. Nekik mindig jó esélyük van arra, hogy megismerjék Jézusban az igazi öröm és boldogság forrását.

Aztán ott vannak a szolgák, akiknek meg kell tölteniük a vedreket, amelyek a tisztálkodási szokások betartása miatt voltak előkészítve. Ez az utalás itt a tisztálkodási szokásokra egy olyan metaforát elevenít meg előttünk, miszerint a korabeli kultusz üressége jelenik meg ezeknek a kővedreknek a szimbólumában. A templomi kultusz kiüresedése, ez bizony boldogtalanságot jelent. Hiszen az ember, ha elmegy templomba, de ott nem találkozik Istennel, akkor az élete nem töltődik fel, így az élete sem lesz boldog. A kultusz, az istentisztelet a boldogság alapja. Istennel találkozni, ez a boldogság kiindulópontja. A többi mind ráadás, de maga a boldogság Isten jelenlétében van benne.

Te is így éled ezt meg? Kálvin szerint a keresztyén ember élete istentisztelet. Nem csak vasárnap, az a csúcspont, de az egész élet az. Pál írja: testetek a Szentlélek temploma. Az egész életvezetésünk, életirányításunk, gondolkodásunk, világnézetünk nem más mint istentisztelet, de a kérdés az, hogy ez üres-e vagy telve van tartalommal?

Jézus azt mondja a szolgáknak, merjétek tele a vedreket. Ne legyen üres, s amikor azok engedelmesen teszik a dolgukat, akkor Isten munkája csodát tesz a munkálkodásuk által. Ez a csoda pedig az, hogy az üresség betöltődik, s tartalommal lesz tele. Isten jelenléte nem lehet üres, csak tartalmas. Te hogyan éled ezt meg itt az istentiszteleten? Hogyan éled meg a hétköznapjaidban?

Végezetül pedig a jó bor a végére marad. Ravasz László mondta ezt egyszer, hogy itt fordul meg a megszokott élet rutin. A világon valóban úgy történik minden, hogy előbb megy a jó bor, a mézesmadzag, a beetetés, aztán pedig jöhet a löre, a silány minőség is. Az élet bora ezt hozza magával: előbb az élet aztán a halál. Előbb a gondtalan erőteljes fiatalság, aztán a fájdalmas öregség. Előbb az egészség, aztán a testet megtörő betegség. Előbb a boldogság, aztán a boldogtalanság. Ahogy mondtam: előbb az élet aztán a halál.

De amikor Jézus közbelép, akkor minden, ami addig jó bornak tűnt és úgy gondoltad, hogy a boldogságodat biztosítja azonnal elveszti értékét. Jézus bora megfordítja a világ rendjét. Előbb a halál, aztán az élet. A rosszból a jóra vezet át. A haragból a megbocsátásra, a pesszimizmusból a reménységre, a kiábrándultságból a bizalomra, a kínzó ürességből a tartalmas életbe, a halálból az örök életre.

A világ bora elapad és marad a boldogtalanság, de Jézus bora nem apad el, hanem mindig utólag értékeljük mi is, ez igen, ez az igazi. Ez a hit.

Jézus a vizet borrá változtatja, azaz újat teremt. Az ember csak arra képes, hogy a bort felvizezze, azaz rosszabbá tegye, de Jézus pont fordítva cselekszik. A rosszból teremt jót, a régiből teremt újat. A legnagyobb szimbólum végül is ez ebben a történetben, hogy Jézus újat teremt. A kánai menyegző története az új teremtés szimbóluma. AZ élet újul meg Jézus csodája által, mégpedig a hitnek köszönhetően, melyet Ő munkál ki bennünk Lelke által.

A mai találkozásnak is a célja az volt, hogy hitre jussanak. Hogy a vőlegénnyel mi lett azt nem tudjuk, de hogy tanítványok hittek benne, az le van írva. A tanítványok közé mi is odatartozunk. Hiszed-e hogy Jézus képes a te életedet is megújítani? Látod-e, hogy szükséges, hogy megújítsa? Jézus az élet borát nyújtja neked. Válaszd Őt!